

Studinajumus nem preti: Jelgawä, pee Bankowsta un Bikopa lgeem, Deelajä eelä N 7, Helmsinga namä, un Rihgä, J. E. S. Kapteina lga grahmamtu bodē, Geshch-Nihgäs Deelajä Rehnim eelä N 10.

Makfa par fludinajumeem: 8 lap. par fihlu rakstu rindinu; pahretulkošana is fweefcham walobahm par brihwu.

Latweefchu Amises.

31nahl weenreis nedidä.

Makfa, Jelgawä fanemot: par gabu 1 r. 50 l., par pusgabu 90 l.

Makfa, pahre pasu preefuhot: par gabu 2 r., par pusgabu 1 r. 25 l.

Espebijija: Jelgawä, pee Bankowsta un Bikopa lgeem, Deelajä eelä N 7.

Redalijas adrese: Jelgawa, Balles eelä N 7.

„Latw. Am.“ war apstelleht:

Jelgawä: Pee Bankowsta un Bikopa lgeem, Deelajä eelä N 7. „Latw. Am.“ espebijija. **Dauftä:** S teina lga apreel. **Zalks:** J. Hirschman lga un G. L. owa lga grahm. bodē. **Suldigä:** J. E. S. Kapteina lga un G. L. owa lga un G. L. owa lga grahm. bodē. **Rihgä:** J. E. S. Kapteina lga grahm. bodē, Geshch-Nihg. Deel. Rehnim eelä N 10, B. F. Hädera drufatowä, Paleijas eelä N 3.

68. gada-gahjums.

„Latw. Am.“ war apstelleht:

Geshch un ahrsemē: Rudolfa Mofses lga wijsäs espebijijas. — **Walmereä:** T. E. J. lga grahmamtu bodē. — **Waltä:** M. Rudolfa lga grahmamtu bodē. — **Pescherburgä:** pee Pescherburgas zeen. Latweefchu draubdes mahitaja. — **Wef tam:** pee zeen. mahitajum — titlak **Widsemē,** ta ari **Kurfemē.**

Widsemes schulrahts, mahitajis J. S. Guleke f.

Weens no muhsu Baltijas wisfreetafneem wihreem peektdeen, 2. Junijä, aifgahjis us muhschigo dufu. Ir jo fahpigs spehreens, ko muhsu dsimtene zaur scho negaidito nahwes atgadijeenu dabujusi. Zo lai gan nelaihs jau bija 68 gadus wezs, tad tomehr wiasch gariga un meefigä fura wehl bija til spirts un stiprs, ja — til dedfigs, ne-apkufis strahdneefs, ka daudis jaunū wihru to waretu wehletees, lihds tagad ihfa tihsus flimiba scho muhsu dsimtenes stipro osolu apgahjusi. — Guleke bija dsimis 1821. gada, ka Salazes mahitaja dehls. Kad wiasch Tehrpatas augstskolu 1844. gada bija zauri gahjis un ihfu laifu par mahjffolotaju bijis, to ezehla 1846. g. par Diftu draubdes dwehsetu ganu. 1856. g. wiasch tika aizinahts us Smiltenu, kur tas lihds 1877. gadam palika. Jau 1872. gada landtags wina ezehla par Widsemes schulrahtu. Lai scho geuhro amatu labaki waretu pahrwaldiht, wiasch 1877. gada atfahpajs no mahitajaja amata un no metahs Rihgä us dsihwi. — Gulekam jo leeli nopelni pee Widsemes lauffkolahm. Wiasch pahrahdaja tos leelos reformu darbus un lauffkolu organizaciju, kas pehz 1870. gada Widsemē tika eewesta un til lab seminarus, ka ari draubdes un lauffkolas pazehla us til augstu pahapneenu, ka tahs drofchi warea falihdsinatees ar wifu zitu isglibtotu tautu tautkolahm. Wiasch pehz Zimes tehwa nahwes ilgaku laiku wadija Baltas draubdes-fkolotaju seminaru; wiasch wadija tautas skolotaju konferenzes; wiasch, ka leels wairatbalstas dsiedaschanas mihlotajis, weizinaja dsiedaschanas fwehtkus; wiasch jo leela mehra eeguwis tautas skolotaju ustizibu un godbihjaschanu, un wina wahrds tapat pee mahitajajem un landtaga lozefkeem bija no leela swara. Zo Guleke bija pilnigs wihrs, kas no wias firds un ar drofchu duhschu kalpoja tawam fwehtam amatam. Ko wiasch reis bija atfinis par labu, to ta swina nelokami aifstahweht. Bet turflaht wiasch bija fawä firdi pafemigs Deema kalps, laipns fadhiswe un ustizigs fawä mihlefliba un draudfliba. Tahda wihra ne-apnikufcha strahdaschana, zensiga dsihwe un preefshimhe newar palikt bes fwehtibas augteem, un tamdeht mehš schim muhsu firnigi mihlotam un augsti godatam draugam no wias firds pateizamees par wifu to, ko wiasch fawai til karsti mihlotai dsimtenei par labu, ustizigi puhledamees, strahdajis. Kant Deews mums us preefchu wehl daudis tahdu wihru dotu!

Radomi teefas leetas.

49. Jautajums: Waj pagasta weetneeki ir lihdsigi ziteem par pagasta amata wihreem eefatami, un ja tee bes kahda likumiga eemefla no fapulzes wairaf reisu atraujahs, waj pagasta walde war tos pee pagasta teefas apfuhdeht, un waj beidsamai ir likumiga wara, tos par to fodhti? J. E. S.

Atbilde: Pezh lauffpagastu likuma § 130. war pahre pagasta weetneekem, kas fawus peenahfnumus palaihs un ne-ispilda, fuhdscht pee usraugu-teefas, — ta tad pee aprinka-teefas.

50. Jautajums: Gfmu pirzis Kurfemes gubernä, Jaunjelgawas aprinkä, dsimtpagasta rentes jeb klaufschu mahjas, kuras wehl pirmo reisi no dsimtkunga pahrdodamas. Waj pahre tahdahm ari ir jamakfa tahs Krona nodoschanas, kas 1886. gada uslistas ar 40 rubleem no tuhstofcha waj ne? P. Wald.

Atbilde: Pezh 393. artikula nodotlu likuma, walsts-likumu krahjuma V. sehjuma, ir semneeki, pehfot semesgabalu, kuzsch peeder pee semneeku nomas semes un pirmo reis no muhschas atfchirus teel pahrdots, atfwabinati no krepofnodofka. Tad tika tas nenoteel, kad wiaxim 1) jau wairaf nefa 20 dsimtas peeder par ihpachumu, un 2) kad wini jau reis pirkufchi semneeku nomas semi bes krepofnodofka malfaschanas.

51. Jautajums: Gfmu nabaga atraitne, wezumä jau pee 70 gadeem, un man ir penemts (adopterehts) dehls, kas manim it nefa nedod, un tal par maises deweju pee teefas notafsihts. Scho ruden' wiaxim ja-eeht pee lofchm. Tad nu luhdsu padomu: a) Waj man buhtu teefiba, wizu no femis aidot kara deenesta? b) Jeb waj waretu wizu peespeefi, man dot maisi, un zaur kahdu teefu? E. H.

Atbilde: ad a. Pezh kara-klauflbas likuma 48. artikula verfonas, kuzschm teefiba us pirmahs waj otrahs schkiras atweeglinajumu, scho fawu teefibu pasaudē, kad winas, pehz tehwa waj mahtes, weztehwa waj wezmahtes peerahdjuma, familijai nelapo par pabalstu. Peerahdjumu war penest aprinka kara-klauflbas komissijai tai laikä no eesaulfchanas listes pafudinaschanas lihds scho listu galigai pahraudifchanai un lofchu wiifschonai. Kad nu mahte, kas kahdu behrnu peenehmufi dehla weela, ir lihdsiga meefigai mahtei, tad wina war mineto peerahdjumu isdarisht.

ad b. Ta ka adopteretajam dehlam peenahlahs, fawu mahti, kas to peenehmufi behrna weela, apgahdaht, jeb tai dot maisi, tad wina war to apfuhdscht pee teefas, un proht pee tahs pagasta teefas, kuras eezirkti apstahdetats dsihwo.

52. Jautajums: Kad darba spehzigam tehvam ir diwi dehli, bet jaunakais dehls ir likumigi adopterehts ziteem wezakeem, kuri naw darba spehzigu, un teem ari naw behrnu, — waj nu fchee abi brahti bauda weenigä dehla teefiba kara deenesta ispidifchanas fura, kad wina wirms adopteretä 10. dsihwabas gada notikufi. Ja tas ta ir, tad wina ir spehla netil ween preefch wina pascha, bet ari preefch wina lihdsichinigahs familijas. Adopteretais dabon tad atweeglinajumu ir pehz tam, kahda fastahwa atrodahs ta familija, kas wina peenehmufi behrna weela. Wina brahls turprei, kas tad ka weenigais dehls ir palizis familija, bauda pirmahs schkiras atweeglinajumu.

53. Jautajums: Krona faimneefs zaur testamentu eepreefch mirfchanas nowehl, lai pagasta teefa wina rentes mahjas pehz wina nahwes atdod wina besbehrnu pafafpalitufchaj laulatai draubdenei jeb atraitnei. — Us scho nowehli aprinka-teefas spreedums, nelaiha radus ka fuhdschajus schini leeta noraidot, nahjis spehla. — Scho faimneeze jeb atraitne, otru lauliba dodotees, jau agraki zaur newefelibas stahwofli, faimneeke darifchanas pagasta ka feweete pilbiht newaredama, scho mahju rekti, fawa asifstata klahthufschana, pee pagasta teefas atdewa man, fawam otrahs laulibas wihram, us ko tad nu es, no domenu waldes par faimneeku apstiprinahts us fawas laulatahs draubdes nesefinamä dsihwabas laika, tagad schihs mahjas efmu eepirzis un jau ap 200 rubleem ispirfchanas naudas jeb „выкупной суммы“ nomalfajis. — Tamdeht nu luhdsu schini leeta padomu: Waj mana preefchahjeja radi (mahfas behrni), kureem no rentefchanas laika buhtu teefiba bijusi us schim, no manis tagad eepirkahm mahjam, bet rentefchanas laika naw schihs mahjas dabujufchi, nefi ari turejufchi, — wehl waretu man schihs eepirkahs Krona mahjas atneht ari tagad, kur es jau til daudis upuru Kronim par labu efmu nefis un jo projam nefifchu? K. L. B. ....

Atbilde: Ja jautataju pareisi faprotam, tad wiasch grib finaht, waj wina feewas pirmä wihra mahfas behrneem pehz wina feewas nahwes ir mantofchanas teefiba us winas mahjahm, kuras tas pahrwalda un par kuzschm wiasch jau malfajis Augstam Kronim pirkfchanas naudas daku? — Us tam ir ja-atbild, ka tas patefcham ta ir, tamdeht ka tahs mahjas peeder jautataju feewai us schis tika winas dsihwabas laika bijis apstiprinahts par wina personigu faimneeku. — Pezh Kurfemes preefchu likumu grahmats § 121. ir jautatajam teefiba, kuzsch, ka pareedsams, dsihwo besbehrnu lauliba, dabuht pufi no atstahchäs mantibas, eefams otra pufe jadabon wina nelaihs feewas tuwajem radineekem. Afstahto mantu isdalot, ir wezakajam wihreefcha-mantineefam, tad ta ir jautatajis pats, tad tam, teefiba, mahjas dabuht par ihpachumu, un wiaxim wajjaga teem ziteem lihdsimantimeekem ismafahht katram fawu mantojamo daku no mahju wehrtibas, nerekhnot mahju ehfas, kuras wiasch dabon par brihwu. Kas us pirkfchanas naudu fihmejahs, kuru wiasch famalfajis Kronim, tad tas war pagehrecht, lai ta teel tam ismafata no mantojuma summas.

54. Jautajums: Wezakais brahls pee lofeschanas, otru brahla nepilngadibas deht, nahza otru schkira, un ari tika no kara deenesta atfwabinahhts par familijas apgahdneeku; bet tagad wiasch, kriminalno-seeffibas deht, noteefahhts us wairaf gadeem arestantu kompanija. Waj kahds no wina diweem jaunakeem brahkeem war zaur to tikt atfwabinahhts no kara deenesta, tehvam par apgahdneeku. J. Janberg.

Atbilde: Pezh kara-klauflbas 46. artikula b punktes teel no apstahpetahm personahm par darba nefpehofschahm ufluhfotas tika tahs, kas aifdsihtas us Sibiriju, bet ne wis tahs, kas nodotas arestantu kompanija. Ta tad neweenam no jaunafajem brahkeem naw atweeglinajuma; bet tadfchu ir treschwezakais brahls pehz 45. arti-

Paspahrne.

Brahli.

Stahls no J. Strahla. (S. Turpinajums.)

Cesahluma Ischigani fahfbrigi luhfojohs, waj weefim ari buhs til daudis duhschas, kertes pee ehdeena. Bet weefis nemas til daudis nedfchegojahs; wiasch iswilla nafi is kabatas un eefahla meelotees. Ghdeens fmejeja wiaxim til labi, ka tas aifmirsa, ko ehda.

Pezh maltites wiasch fawu faimneegi bagati apdahwinaja; bet tadfchu faimneeze, ka lihahs, bija wehl laimigala, apfinadamahs, ka winas ehdeena pagatawofchana til labi isdewufees.

Pezh semes eeraduma jau nebija kahrtigi, tuhltir pehz paturetas maltites zetot tahfal. Wajjadefija wehl kahdu masu brihtinu atduse-tees. Ta tad Mikelis wehl kahdu brihtinu usfawejahs. Wihri, feewas un pat behrni eefmehejaja fawus ihfos mahla pihjus, un jauti osdamahs Turku tabakas duhmi pazehlahs gajis pret toku fahfahm lapahm. Mikelim, ka praktifkam wihram, bija fawas domaas galwa, kad tas noluhfojohs us Ischiganeem, kas ap wina leela ffaatä bija fapulzejufchees.

Schee widifchli leeleel zilweki, fmuks un spehzigu, kuru kahjas un rofas til ahtri nefajuhst nefahdas gurdenibas, — ja fchee laudis buhtu peedabonami pee darba, fo tee gan nefpehtu pahrahdahi?!

Mikelis eedomajahs fawas nahfamahs fahfahfawas. Wiasch wairaf reisu mehginaja ar Ischiganeem pahre scho leetu runahs; bet brahnee laudis to maf eewehroja. Weidfot tadfchu tam weizahs labafi.

Wiasch usflawaja Serbijas jaufumus, fofchos meshus, un stahstija, ka wisfahfchanahtas leetas wehl fnauchot semē waflepyras, un ka tahs wehl neweens zilweks nepafifstot. Wiasch runaja pahre „melna dimanta“ brihnuma spehlu un pahre wina augfio wehrtibu, un zil drihs warot tikt pee leelas bagatibas, ja tika ischalli gribot strahdahi. Wina dsieffmas tas efot dsirdjis daudis spehlofchanahs. Ja Ischigani tika gribet, tad tahda spehlofchanahs drihs aplufstu. Wiasch protot fahfahfawas darbus pareisi, efot tahfaja Wahjija scho amatu pamatigi eemahjjees, un tagad ari runajot, ka pats finatneeks. Ja tika gribetu wairaf ufiziamu un ischaklu strahduweelu padotees wina wadifchanai, tad gan — drihs jo drihs redsetu brihnumus, pahre kureem wehl neweens naw ne fapnojis.

Mikelis scho wahrdrus bija runajis ar dedfibu, un — wifä bija usmanigi usflaujufchees. Bet zeretä preefichana tadfchu ispalifa. Tahs weela leels klufums eefahfahs, — tahds klufums, ka buhtu waretä dsirdht us semi krichtofcha lapa.

Weidfot fapulzes wadonis, — tas pats, kas Mikelim bija pafneefis bikeri wihna, — wairaf reisu eelpeojahs. Wiasch bija spehzigis wihrs, wislabakajis muhscha gaddä, ar gudru feiju; fawä apgebrä tahs bija kahrtigahs par ziteem Ischiganeem, un it ihpafchi wina plata ehdas josta krita azis, kas bija isrotata ar daschadeem naubas gabaleem. Wiasch eewilla kuplu duhmu, un pehz kahda brihtina tahs fajija: „Jaunais fungs, juhs runajahst pareisi, t. i. — newemeet launa — ta juhs scho leetu eefet mahjizufchees un ta to faproteet.“ „Es nelaunojos. Sakeet wifu, ko ween domajet.“

„Gribu to dariht. Redset, — schahds darbs war gan buht labs un teizams preefch daschdaschadeem laudihm pasaulē, — bet ja mehš Ischigani kertos pee schahda darba, tad jau buhtum tihri waj traki!“

„Ka ta?“ „Kas strahda tas ir kalps, — bet mehš efam dsimufchi, lai buhtum brihwi!“

„Juhs runajet lepli.“ „Un ari loti gudri. Redset, tamdeht tad noteel tahda ftreefchana un dsihfchanahtas pasaulē? Kamdeht teel deenä isleets til daudis fweedru un nolki galwa peepuhleta zaur ruhpefem? Grib tikt us preefchu, tikt arweenu tahfatu. Domä, ka laime, kas wehl naw rofa, atrodahs kahdam preefchaj; wajjagot tika tai ahtri feigtees pafal, — ha, ha, ha! Waj ne-eseet redsejufchi, ka jauni funi freij pafal wahrnahm un ziteem punneem, kas laifchahs pahre laulu? Ha, ha! Weji funi to wairs nedara; tee ir gudraki. Pahrdheet man kahdu zilweku, kas ir fahchris laimi, — tad es gribu wehl schodeen nemt rofa fahfahfawaja eerotfchus un waiga fweedräs strahdahi no rihta lihds wakaram. Nä — ne! Mehš Ischigani efam gudraki! Mehš nenodobamees tahda zilweku fpreedafschana. Mehš negribam tikt us preefchu. Mehš paleekam, kas efam; mehš wehl schodeen stahwam us ta pascha pahapneena, us kura muhsu tehwi preefch tuhstofsch gadeem stahwejufchi.“

„Bet juhsu paschu fuhdschanahts pahre fawu posu?“ „Mehš finam, ka no tahdahm behdahm neteekam wala; neweens mehginajums ne-isdodahs. Tamdeht efam ar posu un truhzibu fleh-gufchi meerus; ir tadfchu gudraki, islihgt meerä ar tahdu eenaidneeku, fo newar apfawot. Dfihwe jau nu reis ir tumfcha un pilna fahpju, un tahda wina paliks muhschigi, — tamdeht mehš ari laitu powadam ar fmehtefchanu un guleschanu! Jeb waj juhsu sineet fo labaku un gudratu?“

„Apluhfojet muhsu drahnas. Winas ir daudis zaurumu, — bet tadfchu tahs ir falahpitas ar daschadeem raibrem lupateem. Juhs pahre to fmejtatees, — mehš ari. Bet muhsu drahnas ir nofihmeta wifa muhsu gudriba. Kahdas ir muhsu drahnas, tahds ari ir muhsu likrenis fcheit wies semes. Lupati un atfal lupati ar daschdeem raibumeem, — tas ir wif! Mehš ne-ereefsam nefahda pahreezeiga grefnuma! — Jauno zilwek, eita tika un rozeet paschi fawus, melnos

dimantus“ is semes ahra; ifrotajet wiaxim, ka ween pascheem pahrl, un tad atfal atnahjeet pee mums meshä, un fafekt, — bet efeet tafnigi, — waj tad ari eguwaht laimi. Miro baro dewel, t. i. mans leelais Deews, juhs nepafahfweefet efsamenä!“

Mikelis Timars mehginaja wehl fo atbildeht, — bet wiasch pats fajuta, ka tas maf fo lihdehs. Domehr kahda eefcheliga balfs wiaxim fajija, ka wifa Ischigani gudriba efot tika getiba; wiasch tika nemahjeja scho fawu eefcheligo balfs isfajihst wahrdräs. Ja buhtu wina tiziga mahmira bijuf laht, ta jau gan buhtu leelajam runatajam tahs leetas zitabi aprahdjufi. Ari wezais Donawas kuzineefs buhtu fo wairaf pahpehjis. Bet wiasch? Wiasch jutahs til nefpehzigis. Wiasch gribeta tapt bagats un bija tadfchu til nabags. Scho nabafibu ne-buhtu spehjuht nefahda pasaulas bagatiba nolihdsinaht, — tas bija drofchi finams!

Ischigans gawileja pahre fawu uswaru, un lihds ar wina wifis bars. Wiasch fneefda Mikelim drufnigi rofu un fajija: „Pateesh, juhs no mums mahjitatees, ka schurkas ir gahrds kumofs, — juhs us preefchu ari to wehl mahjitatees, ka zitu laufchu gudriba ir getiba, falihdsinot ar Ischiganu faprafchana.“ „To es nefad nemahjifchos, — lai Deews mani no tam pasargä! Bet tadfchu es juhs efmu pateizigs. Turpmal es pahrdomaschu smalfaki pahre schim leetahm un tad pareisfä wifse juhs raufifchu tahs eestekt.“

Ischigans gahrbi pafmehjahs. „Zilwek, juhs schim brihfscham nolihdsufchi no pareifa zela. Kad juhs, ta redsu, gribet tagad do-tees tahfal, tad nahjeet; gribu juhs iswesi us teku, kas juhs iswahidhs is fchi mesha ahra, un kuras beigäs juhs atrahfheet weefnigu preefch pahrguleschanas pa nakti.“

Mikelis no Ischiganeem laipni atwahdjahs, un Ischiganu wadonis wehl pawadija to labu gabalu zaur meshu, lihds kamehr ufista us telas, pa kuru eijot, wairs newareja nomalditees.

4. Starp muhkeem.

Wifpirms wiasch tuwojohs klosterim Manafia. Scho klosteri wiasch gribeta redseti. Zil beefchi laudis neprafija ahfsemes winam pehz schi klosteri, un ka wiasch bija kaunejees, ka scho klosteri pafina tika wahdrä pehz. Kahds Analeetis isbrihtnisees reis us wina fajija: „Juhs, ka Serbeetis, nepafifstekt Manafia? Weniigi Manafia redseti, jau ir wehrtis, zetot no Londones lihds turenai!“

Mikelis bija loti fahfahfahs. Wina jefsch weda gar kahdu masu upi, pee kuras usfuhwetas wairaf uhdens fudmalu, no kuzschm weenas peeder Manafas muhkeem.

Kahdu gabalu upe tel zaur lihdsenu apgabalu; tad atfal stahwas klintis eefahfahs, un upes jefsch ir glufchi fchours. Uggabals top us

kula japeekaita trefchajai fchirai, tamdeht ka wiafch pehz wezuma nahf tuhliit pehz otr'wezaka brachia, kuzfch ka eefauktis fahw aktiwa deenesta.

55. Jautajums: Es, ka Krona mahju fainneeks, fawas mah-jas jau no 1887. gaba uf atpirtfchanas mafku efmu peerehmis; bet mans gruntsgabals no ziteem naw pawifam atfchirtis. Proti ganiba jau ir bijufi lihdi 1862. gadam lopā ar ziteem, un tā pafahwejufi lihdi 1887. gadam, un tā ari lihdi fchim laifam, un no dirigenta kunga ta ari tagad noteikta par kopu ganibu; jo ka ta lihdi fchim bi-jufti, ta tai ari uf preefchu wajagot palikt. Bet kad es fawu grunti gribetu labaki illektah un fawu atpirtfchanas mafku weglaki fanemt, tad luhdu padomu, waj fawu ganibas peenahkamo datu waretu at-fchirtis dabuht, waj nē, un kur buhtu man jagreeschahs, lai to waretu panahkt? — Waj tad es fawu ganibas gabalu tamdeht newaru at-fchirtis dabuht, ka ziteem fchi leeta fahw preti? Un waj tad fchis di-rigenta kunga nofajijums ari war pafahweht, proti wiafch fajijis, ka zitam aif otra un zitam pawifam tabtu isuahkot, kamdeht to newarot dariht? Waj man, zitu deht, buhs fawu labumu pafaudeht? J. E.

Atbilde: Pehz lituma no 10. Merza 1869. gada pahr Krona mahju regulerefchanu ir Baltijas domeņu waldes fewifchkeem eerehd-neem janofaka mahju robezfchās. Regulerefchanas panahkumi ir fem-neekem jalek preefchā, kureem ir teesiba, fawus eemeflus ifazihit, kas tad war tikt eemehroti no regulerefchanu wadofcheem eerehdneem. Kas naw meera ar regulerefchanas projektū, war pahr to tahdā kahrtiba, ka ta nofajita preefch administratiwahm leetahm, fuhdheht pee domeņu waldes, no tahs pee domeņu ministerijas, un no fchis pee waldofchā senata.

56. Jautajums: Waj protokola nauda, kad pagasta teefas fpreedums teel no aprinka-teefas ifschirtis pahr fuhdhetajam (protola if-rehmejām) par labu, naw dabonama atpaka?

Atbilde: Resinam, ko jautatajs faprot sem „protokola naudas“. Kad wiafch ar to domā tos diwus rublus, kuri pahr fuhdhetajam ja-emaifka pagasta teefā, kad tas grib tahlat fuhdheht, tad us to ja-atbild, ka wiafch to naudu, kad tas aprinka-teefā ufwar, dabon atpaka; tur-preti kad wiafch ar to domā to naudu, kas tam jafamalfā par no-raftā ifdofchanu if pagasta teefas aktehm, tad us to ja-atbild, ka wiafch fcho naudu newar praftiht atpaka, tamdeht ka tas naw fpedigi wajja-dfīgē idewums.

Pastwilanti un literarifkee naktspuṭni.

Tāpat ka us laukeem fainneekem un wifceem godigeem zilwekem jataujahs ar firgu fageem, kas teem padara ne reti leelu fchadi, tā tagad godigu awifchu redazijahm jazihnahs ar ihpafchu negehru kahrtu, kas fawus negantos darbus pafrahdā ar to pafchu ifwezfibu, ka mi-neece naktspuṭni, ne wis ar wiltigahm atflehghahm un lemefcheem, bet ar wiltoteem parafsteem, ar melem, pastwilahm un denunziazijahm. Tāpat ka fainneekam deen' un nakti tagad ja-apwaktē fawi firgi pret fageem, tā ari godigai redazijai wajjaga weenumehr buht ufmanig-ai pret literarifkeem naktspuṭneem. Kad finameem pastwilanteem lihdi fchim arweenu un ihpafchi fchi gada pagahjuschōs mehnefchōs wifē meh-inojumū, muhs apmelot un wifadi mums ufbrukt, loti flifti idewi- fchees, tamdeht ka neweens prahtigs zilweks wineem netiz, lai gan mehš wineem to godu ne-efam parahdijufchi, tikai puſch'plehtu wahrdinu teem atbildeht, — tad fchee literarifkee naktspuṭni nopuhlahs, zitadā wihfē atreebtees. Proti tee faskubina fawus draugus un peekritejus, mums peefuhthit fias ar wiltoteem wahrdū parafsteem, lihdi teem galu galā tad reif idodahs, muhs peewilt. Tā isgahjuschā nebeftā dabujahm di-wis wehfules zaur pafu, no kurahm weenai bija par parafstu: „Zah-nis Bergmann's, pee tirgus platfcha, Drengera namā, Bauflā“, un otrai: „E. Keffe, Lahmas fga namā, Bauflā“. Abās wehfules mums luhfā, ufneem fnojumū, ka 22. Maijā Bauflā, pulksten 2ds pehz puſdeenas, tirgotaja K. fga namā notikufi pahrdoſchā flep-kawiba un nekauniga fahdſiba. Pehefdejo wehfuli efam fanā 22. nobrukajufchi, uf otro, sem „Wehfules un atbildes“, atbildējahm, ka pahr to pafchu leetu jau fnojumū efam dabujufchi un ufneh-

muſchi. Abu wehfutu fahfti, ka tagad ifrahdijees, ir beſkaunigi meli, jo Bauflā tahds nofeegums nemeſ haw nofiziſ; bet abi ſinotaji ir E. Keffe's un J. Bergmana fgu wahrdū parafstus wiltotufchi, un wi-neem, deemſcheht, ari ifdewees, muhs peekrahpt. Sinams, ka paſtwi-lanti nu fajels leelu gawilefchanas trofchni, ka mehš paſneegufchi nepateſu ſinu, un nu mehginahs „Latw. Awifeſ“ tamdeht peht. Bet to nu gan neweens netizeh; jo iffats, pat muſhu wiſnitnalaif pretineeks, labi ſina, ka mehš jo ſtingri turamees pee pateſibas, un ka ſtarpiba ſtrukt mums un ſinameem paſtwilanteem, kaš mums weenumehr mehſ ufbrukt ar wahrdū pahrgroſſifchanahm un apmelofchanahm, ir ta, ka wini pafchi to tiſchus dara, ko tee mums ar wifceem ſpehkeem gri-betu ufstept. Tomehr mums loti nepatihkama leeta, ka tal reif mīne-teem ſlepenajeem literarifkeem naktspuṭneem ifdewees, eelihſt muſhu lapas telſpās un fawu grehku paſtrahdāht. Tamdeht luhdſam faweeem jeem. Laftajeeem, tā ari apmelotam Bauflas tirgotajam un wina kom- jam, nekaunotees, bet mums pehz eefpehjas buht palihdſigeem, waini-gos wahrdū parafſtu wiltotajus nofert. Keeta jau atrodahs teefas ime- lſefchanā; bet tāpat ka pret firgu fageem godigai publikaif jawaifchd pol-izejai, nofeedneeku pehdas dſiht, tā ari winaif pret tahdeem literarifkeem naktspuṭneem janahf palihgā godigahm lapahm.

No ahrſemechm.

Wahzija. Berſijas ſchaks nu ari tahdas deenas uſturrejes Ber- line un no Wahju keifara uſnems ar loti laipneem zeema godeem. Schis Afijas walbineeks ar leelu ſinkahribu un patifcham apſkatiies Ber- lines apbrifnojamaſ leetas, pahr kurahm newarefē deewagan ifbrifni- tees. Ciropas ifgihlotahs buhſchānos tam aſtahnjuſchās leelu eefpaidu, tā ka wiafch zeeti apnehmees, daſchās leetas, kuras fche rediejis, ari fawā walſti un mahjokli eewef. Sawads preeſ winam bija, kad tas leelajā ſwehru dahfā apafbrifſtaigadams, tur daſchus ſiltu ſemju un fawas dſintenes paſiſtamos kuſtonus, ka eleſantus, lauwas, girafas, rinozerofus u. t. j. pr., dabuja redieht, kas Berline itin godigi ulme- dahs un tur tapufchi par til ifgihloteem, ka mahf daſchabas mahfſſas ifrahdihit. — Iſmellefchanas ſtreifofchanas leetā daſchās jo dihwainas leetas nahlfuſchās pee gairmas. Tā par peem. kahdā kalnaktamā ſtrahdneeks, kuram ſeewa un peezi behrni, naw wairaf pelnijiſ, ka tikai 30—40 kap. par deenu, eefams augſtalaif darba deweju eerehdniſ, proti ſtrahdneeku uſtraugs, dabujis par gadu wairaf neftā 100 tuhft. Wahju mahrfu (lihdi 50 tuhft. rublu), t. i. diwreif til augſtu ſoni, ka Wahzijas walſis-kanzleris, firſt Biſmarks.

Franzija. Walſis preſidents Karno's apzeļojis daſchās gubernas, un wifur tapis no kuſdihm firnigi apfweizinahſ, tā ka buhtu jadomā, ka waldbibas pretineeku brehtas, ka tauta tikai ar ihgnumu ſtatotees uf tagadejo waldbu un winas weetā wehlotees Bulanſchē u, pawifam ne- dibinatas. Bet reifa ari Bulanſchē a peefriteji ſahf manami fuſtetees, un lai gan winaif partijas augſtāke wadoni lihdi ar patriotu lihgas preſidentu Deruledu, kad tee uf eelas ſahfa runas tureht, tikufchi apze- tinati, tad tomehr tos aikal drihſ atlaida, tā ka tee tagad, wehl wai- raf ſakaitinati, ar wehl leelatu ſparu mehgina tautu uſmuſinaht pret waldbu. — Parifis ſuhrmani wif fahlfuſchi ſtreifot jeb no braulfcha- nas atrautees, pagchedami, lai braulfchānos maffa tikfu pa-augſtinata. Kad nu tagad, iſtahnē labad, Parifē loti dauds ſweſchu, un tahdā laiķā bej ſuhrmaneem wehl geuhfaki iſtikt, tad fchi leeta rada loti leelas nepatifchānas un lēbeles.

Amerika. Penſilwanija, kur leeliſtee pluhdi til breefmiģu poſtu padarijuſchi, weſelas pilſehtas ſagahſdami un daudh tuhftofch' zilwek noſtihnadamū, tagad ar wifceem puſhejchās, ſapoſitās weetas aikal dauds-maſ kahrtibu eegroſſiht. Iſahrdito kiltu, dſelſezeku u. t. j. pr. uſbuhweſchāna ween maffaſchot lihdi 10 milj. rublu. Kur nu wehl paleel nami un priwatlauſchu ſchade! Bet breefmiģa nelaimē ari leeliſtā mehrtā modinajuſi kriſtigo miſleſtibu, kas ar apbrifnojameem upureem ſteidſahs, tuwaku behdas pehz eefpehjas remdinahit. Zaur lab- prahtigahm naudas dahwanahm ihſā laiķā ſonahlfuſchi kahdi 20 milj. rublu. Pat zeetumneki pee tam pedaliſjuſchees. Tā par peemehru tah- das pilſehtas 546 zeetumneki dahwinajuſchi wairaf neftā 1000 rublu,

kurus tee zaur to ſadabujuſchi, ka tee norunajuſchi, kates no fawas ze- tuma darbu deenas-algas pa ſahdahn kapeitahm ipureht preefch na- бага nelaimigeem, kas zeetufchi zaur leelajeem uhdneem.

No eekſhſemechm.

Waldoſchais ſenats noſpreedis, ka perſonahm, kas ſagtas leetas ſapehr, ſinadamas, ka tahs ſagtas, tāpat ka ſagleem ja-atbild par wifceem materijeem ſau- dejumeem, kas apfageem notikufchi zaur ſahdſibu. — **Lufiſchā,** pee Wiſnas, leels ugum-grehſs bijis. Keelas twaika dſirawas un ſahgetawas, 4 keelas malkas noliktawas, kaſarma un telegraſa namā nodegufchi. ſchahde teel aprehinata uf 1 milj. rubleem. 500 ſtrahd- neeku palikufchi beſ darba. Daſchās zilweku dſiwibas kriufchās ſperanſijū par upuri, un daudh ſamilſju wifū ſawu mantu pafaudejufchās. — **Preefch ſeeweeſcheem.** Lihdi ar jauno teefu eewefchānu ſemneeku ſeeweeſchi eeguhš to teefibu, ſtahtees pee teefas. Lihdi fchim appre- zahn ſeewahm nebija brihw, paſtahnwiģi fuhdheht, neſt ari pee teefas eet pretim; winaif leeta bija ja-aifghdā zaur wihru; ari neprezeſi ſe- wifchi fawas teefibas tikai zaur aifghdaneem wareja aifſtahnweht. Tā tad ſeena, kad wihſē bija kur tahlami aifghjijis, darbu mekleht, pat pee pagasta teefas newareja aifſtahnweht fawas teefibas. — **Jauna- jās teefas,** ka Behterburgas laiftraſti ſino, weenigi tahdi, kas kurſu bei- guſchi Kreewijas uniwerſitetes, tilſchot eegelti amatōs. — **Greeki- jas kehninſch ar ſawu ſamilſju** 27. Maijā atbrauzā Behterburgā, kur Keiſars ſawu augſto weefi jo greſni un laipni uſnehmiſ. Bahnu- ſis, eela un pilis bija iſpuſchoti un daudh augſtmanu ſagaidija wilzeenu. Papeefchu if wagona iſlahpa augſtā brahte, rofā apgehrbā, mihliģi ſmaididama, tad Greekijas kehninſch un kehninene, Greekijas krona- prinģis, ziti augſtāhs ſamilſijas behrni, un beidſot augſtāis brihtgans, Kreewijas leelſtrſ. Apfweizinaſchānahs bija ſirfniga. Abi waldbi- neeki aplkampahs un ſluhſprijahs trihs reifas. Keiſara Maſeſete ſluh- ſtija Greekijas kehninenei rofū. Pehetofas pilis preefchneeks ſperanſis un Greekijas ſuhtra meita pafneeda augſtājai bruhſei puķu buketi. No bahnuſchā Keiſarene un kehninene un augſtāis laulibas pahris iſchetrſirgu atlahdā kareetē brauzā uf Alekſandriju. Keiſara Maſeſete un Greekijas kehninſch ari brauzā atlahdā kareetē. Pehz wineem brauzā ziti augſtē kungū.

No Woſwiſchſenſas ogabala, Iweras gubernā. Keetus pee mums naw lijis daudh nedetu; to teefu til puſch' faufš wehſch un karſta ſaule ſpeefch. Behtona tehws gan reifahm noduzina un leetus debefchi gar malahm ſtaigā, — bet mums ne-ufnahf neweens, lai gan to ar ilgoſchānos gaida. Zereſim, ka miſtāis Deews ari par mums gahdahs, mums peefuhdamos kreetnu leetu, kas wifū dabu afſpirdſi- natu. — **Ratweſchu,** kas Kurſemi atſahjuſchi un ſcheit uf Gelfch-Kreewiju pahzchluſchēes dſihwot, ir jau wairaf ſamilſju. Wiſwairakee no tah- deem atnahzeem paleel pee muſhu dſimtlunga uf dſihwi, ſanemdami ſemi no kunga, kates pehz ſawa ſpehka. Muſhu dſimtlungs palihdi, zil wardams, ſaweeem jaunajeem fainneekem, waiſi, ſehllu, lopus, ka ari materialu preefch ehku buhwefchānas dobdams. Wiafch allafch no muifchās atjahj, apluhkot, ka Ratweſchi dſihwo un zil teem ar dar- beem eet uf preefchu, un preezajahs, ka wini ne-apniſufchi puſhejchās, ihſā laiķā tihrumus un trefnas plawas eetaifdami, kur agraf atmatas bija un krumi ſahweja wifū. Seme tē ir laba, un gandrihſ kates ir ar meenu, kuzfch to tē ſanehmis, un nemeſ neſcheplojahs, ka Kurſemi at- ſahjis. Ratweſcheem tē ir deewagan leelas teefibas, un tee teek no Kreewineekem deewagan zeeniti un eeredſeti. Kreewineeki taiſa wifas ehlas no apaleem balkeem. Tikai iſtahas, kad ir uſtāifstas, wini eekſ- puſē noſtehrēe gludenas. Uf gada-laifceem jeb ſwehtkeem wini nobersch ne ween grihdu, ka to Kurſeme dara, bet ari ſeenas un greeſtus bal- tus. — Zeru, uf preefchu wairaf ſaweeem tauteſcheem paſnaot pahr ſcheijenes dſihwi un eeraſchahm. J. Leepa.

No Wiſnas gubernas, 24. Maijā. Raiſs arweenu pee mums loti karſis; ſiltums ſneedahs lihdi 25 graddeem. Rā no Aprika meh- neſchā ſahfot, tā lihdi ſchāi deenai naw neftā no leetus bijis; tikai pah- ris reifu drufzja ar pehrkonu tas uſnahza, bet tika no ſtupra wehja, kas tuwaki pahrluhfojot, abi enahzeji loti ſatruhlfuſchees, jo peepſchi eerau- dſijufchi par mirufchu domato un tani wakarā wahlejamo Wahrtinu krahſns kaktā ſehſchot un pee atſilditu ſartufeku hōdas meerigi wakar- rinas ehdot. Behreneeki nu ſahlfuſchi apwajatees, tā un kad tas aikal no mironeem uſfehleeſ, pahr to wezis brihnidamees iſtejees, ka tas wifā ſawā garaģā muſchā un ihpafchi beidſamajā laiķā ne-efot wehl neweenas ſundas ſlins bijis, kur tad gan wehl miris! — **Kamehr fchi** ſaruna iſtāba notikufi, behrēš luhdſeja-mahſe peewetojuſi ratōs atrod- ſchōs behu ſukulus un tad eerauſeēs pee tihri apmulfuſcheem behre- neekem. Dſirdebama pahrmetums, ka tahdus mulſkigus ſotus taiſjuſi, ta it nopeetni atbildējuſi, ka tehws jau eſot loti wez wihſ, kuram tā- tā-ā jamirſot, un kad nu wineem ne-efot ko pahritikt, tad aifſedama domajuſi, ka, atpakaſ pahrahſkot, to wairē dſihwu ne-atradihſchot, un tamdeht tuhliit pee weenas reifaſ behreneekus eeluhguſi, lai nebuhtu otr- reiſ ſajtaiga. — **Wezis** pehz tam, ſinams, wehl dſihwoja daſchus gabus, un eepreefchē ifrihtotahs behres bija til wiltus behres, zaur kurahm iſ- manigā lihba Weefneel zereja eement daſchu labu garſchigu behrū fu- ſuli, kas tai warbuht ari buhtu ifdewees, ja pluhdi nebuhtu daudh no eeluhgajeeem behreneekem aiflawejufchi atbraukt, un tā tad mineta diwi behreneeki ween eerauſufchees, kuri, pahr ſawu peefoſchānu ſkaw- didami, greeſahs atpakaſ uf mahjahn, — bet, ſinams, beſ lihſa pa- nemtā behrū ſukula. — mē.

Raifam gan ari blehdis.

Zehzīs: Man bija reif ſunis, kas katru blehdi paſina un a ſaweeem aſeem ſobeem apfweizinaja.

Behteris: Nu, kur tad tas palika?

Zehzīs: Man wajjadſeja wina pahrdot; jo wiafch ſahfa ari man koſt.

Ari indewe.

Pee pilſehtas wahrteem waktneeks peecture ſemneeku un jautaja, kas wiaam maiſā, uf ko ſemneeks it lehni atbildeja, ka maiſā eſot auſas. — Nu, tamdeht tad til luſti atbildeet? waktneeks praſja. — Man bail, ka mani ſirgi to ne-ifſird! ſemneeks it weenteeſgi atbildeja.

Gara zelofchāna.

Iſ Schleſijas raiſſa, ka tur tahda ſeweece, wahrdā Marija Zmarſt, apnehmuſeēs, ſahjahn no-eet uf Romu, un tāpat aikal pahrahkt at- pakaſ — un rau, winaif tas garaif ſeſch labi ifdewees un ta weſela aikal pahrahktuſi mahjās. 500 deenu ta bijuſi zē. S.

Brihwa firde.

1. Brihwa firde ir dahrga, ſwehta, Tomehr beidſahs firſchu meeri, Paſchā Deewa dahwota, Beidſahs firſchu brihwiba, Un no mums tā dahrga manta Un pagalam paſauſi preefi, Teel ta ari tureta. Kad jau laufia mihliba.

ilweena ſota meſchonigahs un apbrifnojamaſ. Tē uf reif tahdā flintis aiſā, kas pahrwefchchahs par leſenu plawu, atrodahs Manafia kloſte- riſ, jau no 14. gadu ſimtena beigahm.

Schis kloſteris ir buhwēhts no Stefana Dozarewifchā, nelaimigā zara Lazarus dehta. Lazarus, ka jau mīnehſ, krita lautiſā uf „Straſtu lauta“. Tamdeht ka laiķi bija nemeerigi un Turki deenu no deenas ſawu waldbu iſplatija tahlat, kloſteera dibinataijs uſzehta ap kloſteri 12 iſchetr'antainus tornus un tos ſaweeenoja ar widus muſ- weem. Wiſapfahrt mahreem bija dſiſch grahwis, kas muſhu deenas pa leelatai dafai nu jau ir aifbiris. Zorau augſtums un ſiſpums ſa- gahdā kloſterim droſchibu, un wiafch war ſahrigeeem eenaidneekem ſpib- teht, lihdi kamehr palihgē rodahs. Muſhis un torzi ir wehl gluſchi weſeli un beſ ſchaubifchānahs peeder pee wilepnafajahm buhwēhm if widus laifceem. Ihpafchi ſiſpēs un apbrifnojams ir weens tornis. Winaif augſtums ir 200 un zourmehrs 30 pehdū. Schis tornis gan buhš bijis waktſchānas tornis.

Iſ apſiſtinatahs weetas widus ſneeg'balta baſniza pazelabſ, kas ar ſaweeem 6 metala kupuleem ſaules ſpoſchumā loti jauki laiſahs.

Turku waldbiſchānas laiķā uſturrejchās ſchimi maſajā zeetofni, kuram zaurmehra kahdas 300 pehdas, Turku garnifone, un baſniza bija pah- wehrta par firgu ſtalli. Iſtai ſem Kara Georga waldbiſchānas baſniza aikal tita nodota ſawam agrafajam nomehrim. Deenwidōs no baſni- zas atrodahs kloſteera ehla. Apafſchējā tahſchā ir fainneezibās ruſmees, ehdamā iſtāba un futna, un augſchējā tahſchā paſiſtamees gargi un kloſteera brahtu weenkahrtchahs gulkamahs, un dſihwojamahs iſtābas. Uf wafareem no nama durwim atrodahs kofa pulkſteru mahja.

Muſhu ſkaiſs kloſteeris ir maſs. Tā Manafia kloſteri ir tikai weens igumans jeb preefchneeks, diwi muhli un weens kloſteera ſulainis. Tāpat ari ir Kawanija.

Tas tamdeht tā ir, ta pehz Turku jubga notratifchānas kloſteeru ehſas gan aikal tita atdotas ſawam agrafam nomehrim; bet tahſchu peenahzigeo kloſteeru ihpafchumi wairē netika atdoti, un tamdeht tad ari ir Serbijas muhli wifai nabagi.

Kad Mikeliſ bija paſwanijis wahrtu pulkſtemi, wiafch tita no kloſteera ſulainis loti laipni uſnems. Sulainis to tuhliit aifweda pee ſawa igumana, ſalta, zeeniga ſtrmgalwoja ar balteem mateem, kura aģis ſpehja dſiki un mihliģi ſſaittees.

Mikeliſ tuhliit no pirmā aģumitka ſajuta, ka fchis wihſ padara winaif firde mihlu eefpaidu.

Bija patlaban puſdeena. Zeeneks tita eeluhgē, peedalitees pee puſdeenas malritees, ko wiafch ar mihlu prahtu darija, jo nebija nefa ehdiš no paſchā rihta agrama.

Muſhu malrite bija wairaf pehz ſemeš wihſes, kas Mikeli ar wifū ſpehju peewilla. Kloſteera preefchneeks jeb priors leelu miſleſtibu

Mikelim parahdija, un tas labpraht tē buhtu palizis kahdas 10 de- nas, ja tikai buhtu bijis til daudh laiķa.

Kad eefchāna zaur baſnizu bija nobeigta, igumans demahs uf ſawu dſihwoſki, pee ſam ari luhſa, lai Mikeliſ wehl kahdas minutes pabuhtu winaif darba iſtābā.

(Eupnat wehl.)

Drupas un druſkas.

Wiltigas behres.

Wirſraſtu laſot, eefahkumā warbuht daudh ſchaubifees, ka noti- kums pateefs. Un tomehr tas ir pateefs, ka zaur ſelofcho aſtahnſchānu tiks peerahdihſ. Leeta ir ſchahda: Labus gabus atpakaſ, un wehl tani laiķā, kad wehlalāif Leel-Rundales muifchās nomneeks, tagad jau ſem ſalajahm welenahm ſaldi buſofchais Gūntera fgs, ari Waſ-Rundales malu-muifchu tureja nomā, bija winaif ari par ſapotajeem pee Run- dales pagasta peederigahs Janis Weefneeks lihdi ar ſawu mahju. — abi wehl it jauni, behnu ſahjahn til-to ataugufchi laudis. Eho jauno laufchu wezaki, tehws Wahrtinſch lihdi ar ſawu ſeewu, nedſi- woja wiſ pagaiſd, bet ſkaunas gubernā, Gleebawas pagaiſtā, ſahbu mahju grihtelē jeb buhdinā, un tā toriſ tita teiktis, loti ſchaurōs, ja — pat behdigōs mantas un pahritkas apfahkōs. Merza mehneſi kahdā beehā, kad zaur no-eeadamo ſneegu paſchu laiſf taiſjahs leeliſti pluhdi iſſeltees, eerahdahs peepſchi pee minetā dehta winaif mahſe un uſtahnja, lai dehlis dodot kahdus rublus naudas preefch maifes un pawalga no- pirtſchānas, uf ko beidſamais atbildeja, ka neka newarot dot, jo nau- das ne-efot, tamdeht ka wifū par eegahdatahm drehbehm un zitam wajjadſibahm ifdewiſ, un no kunga ari newarot wairē neneefa praſht jeb dabuht, jo eſot jau wifū alģu iſnehmis. Uf tam mahſe it noſku- muſ, un tā raudahf taiſdamahs, iſſaufſeēs: „Ko tad, dehlis, darſim! Snehiddeem tew jabrauz behrēs, un eš eefchu, wehl zitus radus eeluhgt; jo tehws nomira! Labi buhtu, kad tu un rabi jau ſeſdeenas wafarā eeraſtos, winaif wahſeht.“ — Pee ſcheem wahrdneem mahſe atwadijufees un aifghjuſi; bet dehlis dewees pee kunga, atwehli iſluhgatees, braukt uf behreem, un firgu preefch tam. Pirmo gan dabujis; bet firgu kungs leedees dot, kamdeht ſehns aifghjijē pee ſawa radineeka, Run- dales W. fainneeka, un norunajis, tam lihſa aifbraukt uf behreem. Eeſtbeen tad nu ari abi dewiſchēes zēdā, — ſinams, lihſa paxem- dami eeraſto un wajjadſigo behu ſukuli, un beidſot, pehz zaur pluh- deem pahzjeefahm daudh puſhehm, aifſneegufchi behrū namu, kura dur- wiſ mahſe tos jau ſagadijuſi, luhgdama, lai til eijot eefchā, jo buh- ſchot kreetni ſaſlawejufchees un noſalufchi, to atbrauzē ari beſ ſawe- ſchānahs darjuſchi. Dſihwojamā telpā ee-eijot, tee brihnejuſchees, ka ſahrēš nekur nebijiſ redſams, un ka preefch telpās apaiſmoſchānas atradees weenigi degofchōs ſkals, krahſns preefchā eſpauſis. Telpu

Latvian aprinki, Latvian pagatā atrodas [140]

semes gabals ar jaunām eļļām, 9 1/2 pabraucētā leclā, dabonams pirt vāj un gadeem nomāht. Lūgums finas pēc sēkļoņa Rūta Kūstjēvsta, Latvian mūsiņas mājiā [140]

Skolneeki

war dabūt labu dīšļvoti un ļausis lambarus par lehtu zemu, un tā grīd, vaj par weenam, vaj par dīveem weenu lambari. Sapeprafa Latvian, Katolu eclā № 17, weenas trepes augšup, pa labo roku, pēc Segrovica.

Preekšč Reepajas un apfahrtnes.

Apstelleschanas

„Latweefchu Awisehm“

teel nemtas pretim Reepaja, pēc Emila Boegedinga kga, pēc turgus platšča, blakam satajai apteckai. [284] „Latweefchu Awisehm“ ekspedizija.

Sfrakts
if Latvian wīrsplīteclā atēhm graha Behtera Schwaloffa subhastajās-impetrāzjās leclā pret Rundales Wīstīku mājahm № 26.

Notīzīs 16. Maijā 1889.
Tita šahābi nolemts:
if
Keisara Majestetes,
wīšas kreewijas Patwalbīneclā
2c. 2c. 2c.
pawēhli

Latvian wīrsplīteclā ištubina šahābu subhastajās nolehmumu:

Lat subhastaju apmēerīnāt ar wīna parahdu prašādām, tā tašs rehtamas pahrdohjanas- un pīrščānas kontraktā, kas koroborehts 20. Merzā 1871. g. jem № 727, teel eesuhdētāšs Rundales Wīstīk mājahs № 26 libhī ar pēderumem un jowā laika pīrtīk īwēntarū tabdā stahwoltī, labdā tašs aradīfēs nodohjanas laika, zaur šā, tā ta no apshūdētā pūfēs nešahdu cerūnu naw zētīs, uš ī- luhgāt sešhu nedēlu laika subhastēt, un tītīs 13. Julijā jē, g. uš šohēt eesuegto nolīghumu pamata pahrdotās wairafolī- šchānā. Šīhu parahdu dēwejt teel tam- līdībās ušāzīnātī, jowās teclības no jowās pūfēs tā penahfahs eesehrot.

Rehjt teclās un pateclības!
(Teclās parafhts.)
(S. W.) Par apclēzību:
Instanzsekretēris: **C. Melville.**

Sfrakts

if Latvian wīrsplīteclā atēhm graha Behtera Schwaloffa subhastajās-impetrāzjās leclā pret Rundales Wīstīku mājahm № 91.

Notīzīs 12. Maijā 1889.
Tita šahābi nolemts:
if
Keisara Majestetes,
wīšas kreewijas Patwalbīneclā
2c. 2c. 2c.
pawēhli

Latvian wīrsplīteclā ištubina šahābu subhastajās nolehmumu:

Lat subhastaju apmēerīnāt ar wīna parahdu prašādām, tā tašs rehtamas pahrdohjanas- un pīrščānas kontraktā, kas koroborehts 12. Aprilī 1871. g. jem № 950, teel eesuhdētāšs Rundales Wīstīku mājahs № 91 zaur šā uš īlghum- lahēklā sešhu nedēlu laika subhastēt, un tītīs, rehjt īhī nolēhmuma trīsrehtīgās klājšas īstūbināšanas, 13. Julijā jē, g. pulstīn 1208 pūsdēnā, uš šohēt pahrtam eesātano nolīghumu pamata pahrdotās wairafolīschānā. Šīhu parahdu dēwejt, īnēmot hīpoteclēzjās, kas zaur jōhem nolīghumem īr aīšgargātī, teel tamlīdībās ušāzīnātī, jowās teclības no jowās pūfēs tā penahfahs eesehrot.

Rehjt teclās un pateclības!
(Teclās parafhts.)
(S. W.) Par apclēzību:
Instanzsekretēris: **C. Melville.**

Pornafhtes pagasta tecla ušāzīnā wīšs tos, kūrī mūrīscham īhī pagasta Dolina māhju īpāschneclam

Jehkabam Graikste

to parahdā palīstīhī, wāj tam pēc wīna atshahās mantas labda praščāna buhtū, 28. Novemberī jē, g., tā weenīgā uš īstūbināšanas termīnā, pēc šīhīs teclās meldeclās, jowās praščānas ušdot un parahdus jamakfahst, to rehjt īhī termīna newēns parahdu praščāns wāirs netāpe penēntīs un ar parahdu šlepejem taps rehjt īstūna nofāzījūmēem darīhts.

Porafhtē, 16. Maijā 1889.
(№ 89.) Preekšč.: J. Stellmacher.
(S. W.) Tecl. štrīhw.: Dambērg.

No Aīspūtes wīrsplīteclā teel zaur šā darīhts sīnams, tā 21. Augustā jē, g., pulstīn 1208 pūsdēnā. Upehmūschās- Sataclēšas

Leel-Galemu māhjas

sem šohēt eesātaneem nolīghumem tītīs pahrdotās wairafolīschānā. Šīhu parahdu dēwejt, tā tahtī buhtū, teel zaur šā uš- āzīnātī, jowās teclības īstūbināšanas termīnā eesehrot.

Aīspūtes wīrsplīteclā, 17. Maijā 1889.
Wīrsplīstums: Kērtfing.
[512] Sekretēris: Stāterfeld.

Melderes pagasta tecla, Grobinās- Aīspūtes aprīnkī, sīnamū darīdama, tā 24. Aprilī jē, g. īchīnēs Klūwa māh- jās nomīrīschāšs atzīnēs.

Pa Jahnu laiku,
no 8. līhdīs 13. Junijam, pēcmahjolu pēc talēmehtera Brūhkeina kga, Pēh- tera eclā № 1, Latvian.

Drenāščās un pleem kopščānas tekūterīs
P. Jakobsohns.

Skrihweris

skreewu rāhts, teclās leclā, un jītās darīščānās atrodams Latvian, aī Gē- ra wahrtēem, wejāšās Reina kofarmās.
J. Saharschewshy.

1-2 pensionari

atron ušāemščānu Latvian, Leclājā eclā № 11, 1 trepes augšup, pa kreiso roku, pēc **J. Geberg kundses.**

Školas behrni,
kos Latvian školas apmēclē, atron kortelī, ar un beht totes, pēc skreewu štolojā Gūt- kowa, Konstantīna eclā № 5, bialūs štolas īnspektoram Orlowa kungam. Štolojās ar štolenem māhās arweem skreewu walodā sarunāhās.

Školas behrni teel penemti kortelī, ar tohtī un beht totes, Latvian, Behtera eclā № 7a, pēc **Phlīshkeenes.**

Krona Bīršču mūsiņas pagasta tecla, Zaur Latvian aprīnkī, dara zaur šā wīspahrtī sīnamū, tā pēc īhī pagasta pēerastīteclē laulāteclē laudīs, atšawās saldās Bāhns Subnīsch un wīna jēwa Maīla, kureem pahrtēem meščhu behrnu naw, īr jowū radīneclī **Phīlī Spolīt** un pēc **Dignajās pagasta** pēerastīto **Māhrtīnu Dēkhtīs behrni** weclā pēcehmūschī (adopteclīschī) un wīnus par fāweem mantīneclēem eesehclūschī.

Tamdehtī īhī teclā ušāzīnā wīšs un īstūnā, kureem labdās īstūnīgās cerūnās pēc īhī adopcīju un mantohjanās teclību atdoščānu buhtū, līhdīs 15. Julijam jē, g., kurešč par īstūnīgās cerūnās nolīhts, pēc šīhīs teclās meldeclās un jowās īstūnās īstīht; rehjt īhī termīna noteščānās tītīs adopcīja rehjt īstūneem apstīrīnātā.

To lai teel wehrtā!
Bīršču pagasta tecla, 1. Junijā 1889.
(№ 400.) Preekšč.: M. Rengart.
(S. W.) Tecl. štrīhw.: J. Weščjan.

Rehjt tom, kad Bīršču pagasta Keiseru māhju sīnmeclās **Māhrtīnš Lewans**, tā ari īhī māhju īstūnīgās pagādū sīnmeclās, preekščējā tehōs, **Jurīs Lewans**, mantas trūshūmā beht, nepehjt wīšs Krona, pagasta- un prīwat-parahdus aī- māfahst, tad Baltīšās domem pahrtwāde īr īhāht teclā atwehclēschī, ar īnētahm māhāhm rīhtoteclēs rehjt regulēščānās at- tes VI. punktes un tašs adot tahtāi per- sonāht, kura īnēmahs īr sekwīs wīšū mīnēto **Māhrtīna Lewana** parahdu īstūnā.

Gehehrojot to, Bīršču pagasta tecla, Zaur Latvian aprīnkī, ušāzīnā zaur šā wīšs **Māhrtīna Lewana** tuwākos radī- neclūs, kūrī grībetu wīna parahdu īstū- nāschānu īnēntēes un Keiseru māhās wairafolīschānā sīnēnt un eemantot, lai wīnī tad meldeclās 22. Junijā 1889. g., pul- stīn 1008 no rīhta, pēc šīhīs teclās, un nomāhā **Māhrtīna Lewana** parahdus, ar to nolēhmumu, tā, ja īhēce radīneclī mīnētā termīnā ne-ātīnāhts, tā tītīs 10 īchīhīs teclās tā ušlūhtots, tā kad wīnī negrībetu Keiseru māhās sīnēnt, un māhās tītū zaur jālīghīschānu tāi personāht nodotās, kura solīhīs aughtāto summu par tāhm, un kura jūmma pahrtahps wīšs Lewana pa- rahdus.

Reht tam teel ušāzīnātī wīšū **Māhrtīna Lewana** parahdu dēwejt, jowās praščās ušdot wehclakās līhdīs īstūnīgās cerūnās termīnā, 22. Junijam 1889. g., pēc šīhīs teclās, ar to pēdrauht, tā wehclat melde- clūschēes tītīs ar jowāhm praščāhm uš wīšū laika kuseješchānu atrādītī.

Bīršču pagasta tecla, 16. Maijā 1889.
(№ 341.) Preekšč.: M. Rengart.
(S. W.) Tecl. štrīhw.: J. Weščjan.

Latvian mūsiņas

pagasta tecla ušāzīnā wīšs tos, kūrī mūrī- schāht Kwangū sīnmeclē

Latvian wīrsplīteclā

to parahdā buhtū, jēb pēc wīnās atshah- tāšs mantības labdu pāgēreščānu grībe- tū jelt, 17. Julijā jē, g., tā weenīgā īstūbināšanas termīnā, pēc šīhīs pagasta teclās meldeclās, jowās parahdus jamak- fahst un praščās īstūbināht, jo sekwātī šohēt leclā newēns praščāns netāpe penēntīs, bet ar parahdu šlepejem tītīs rehjt īstūna darīhts.

To lai teel wehrtā!
Latvian mūsiņas pagasta tecla, 17. Aprilī 1889.
(№ 19.) Preekšč.: J. Weščjan.
(S. W.) Tecl. štrīhw.: G. Stobbe.

6 Berleščū

bīschu - stropus,

2 ar un 4 beht bīschm, līhdīs ar me- dus īsspedēju, pahrdob [178]

Lubimow-Kupffer's,
Latvian, Leclājā eclā № 65.

Smehde

ar dīšļwoti un wīšam turklāht wājā- dīghām sīnmeclās rūmēhm īr tuhtīt īnēnomājama. Pēcprāfams Latvian, Kon- stantīna eclā № 4, pēc **Grīnšofa kundses.**

Capetes,

wīšmukafōs musturōs,
fānehma jaunū sūhtījūmū un pēedahwā par lehtāschm zēnahm
J. Friederichs,
Latvian, Paleijas eclā № 3.

Weikala pahrzēščāna.

Augstāi mūsiņezībāi un zēem. publikāi darū zaur šā padewīgī sīnamū, tā es sawū **Krechlfneclūs, polsterpreclīschū-** un **galdneclū weikalu** no Leclās eclās № 22 ešmū pah- rēhclū uš **№ 28,** stary kudrāklā **Schmidt** un Latvian reallškolu. **Gatawās mehbeclūs** un **stīpī polsterētās kufchetes,** **masās sofajās** un **lehtreclīschī,** kūrī īr īhāschī labī nogēld preekšč jūbrmalās dīšļwēs, īr bagatā īwehclē gatawī. Apstīle- jumī uš wīšwīschāhm mehbeclēm, tā ari **reparaturās, pah- polsterēščānās** un **apwīllēščānās** teel nemti preti un uš labako īdarītī.

Lūghdama, manī fawās wājādībās apmēclēht, sīhmejōs ar augstzēenību
A. Ranghoch.

Kam dahrtkopība patīht un kas nodarbojāšs ar kol'anglu kopščānu, fānu audēščānu un lauffāimneezību,

tas lai apstīlejšās zaur pahrtahrtī prowēs nummuru no **„Vereinigten Fraeudorfer Blätter“** (Allgemeine deutsche Gartenzeitung, Obstbaumfreund), kas par wēlū un brīwū teel pēschahrtīs no „Verlag der Fraeudorfer Blätter in Fraeudorf, Post Wilschhofen in Niederbayern“.

Wīwe „Fraeudorfer Blätter“ pahrtēclē weentahrtēschā, weegli fāpnotamā walodā pamahjību, tā ar kol'anglu kopščānu, fānu- un pušā audēščānu un lauffāimneezību **praktīstī** un **pareclī jarīhtojāšs.** Kōti labī nobīdējumī atweeglo, to fāpāht, to lafa.

Wīwe „Fraeudorfer Blätter“ īsmāht īr nedēclās un māhā par gada **getorfīstī** pēc fārtās pahrtā-eeclāhēes un fārtā grāhmātū pahrtotamā 90 tap. **Katrs gada-abonētās** dabon par brīwū tā pēchmīju:

20 fortēs no **labakajām** un **jaunatājām pušū-** un **fānu seclāhm,** sehāmo grāhmātū, **„Der erfahrene Gartenfreund“**, god'algas rāhtū, **„Das Beeren- obst“**, jūnātos leclōs „**Fraeudorfer Samen- und Pflanzen-Kataloge**“ un behtor

50 **gabalušs** no **mīlšu semen'ogahm** šahābdās loti labās fortēs: **Sāfīšās** kē- nīnīsch **Alberts,** baltā **Ananas** semen'oga, **Amerīkās** pīh'neščā, **Mammouth,** **Teutonia,** **Mai Queen.** [204]

Tas jau 30 gadu wīšās Ēiropās wāstīs slaweni pahrtīamās un uš Parīfēs, Wīhnes un Wīnchēnes īstahbehm ušflawētāis

Anglu gītsaudēklīs

zaur fānu pahrtēclōschō dēdeščānās eespehju pret reīmatīšmā jāhpehm wīšās meclū bāfās, pret laulu jāhpehm (gīttī), ne tītāi rotās un lahjās, bet ari pret galwāsāgīttī, nerewū jāhpehm, īstīnātēem un jāhpeestēem lozēclēm, aušū schāhtīschānu, īhī fātot, wīšās zaur fā-āufstēščānās, wēllojūschū wehju u. t. p. īzheclūschās sīmībās, no kēp- nīschās **Anglu,** **Ungaru,** **Wārtīšās** un **Wīrtēmbērgās** wairafolīschānās patentēhts un fonzēsehts. [107]

Slawenāis aīstīšs **Dr. Gufelands** fāta fawās medīzīnās rāhtīs: „Ir dīwās sīmībās, pret kūrāhm aīstīšū sīmība wēlclās melclēht fāhles: sīhīs sīmībās īr galwāsāgīttīs un pobagra.“ Šohīs īstīhēclīs īr atrādīs, aughtā mīnēto gītsaudēklī leclātoju, un tas teel pahrdōts pafās par 1 rubl. un preekšč grūhtāschm sīmībāhm par 2 rubl. patā un īr dabūjams gītsaudēclā īpāschneclā un fābrīkanta **Ostara Goerīdchena** apteckū preekščū magafīnā, **Pehterburgā,** **Kāsanstājā** № 37, jēb ari: **Rīhīgā** pēc **Wīf. Th. Wūščā,** **Māskawā** pēc **R. Rōblērtā** un beclū, **Wīrtāclānā** pēc **A. A. Sternā,** **Woroneščā** pēc **L. M. Aīnīkōwā.** Preekšč pēchūhtīschānās pahrt pāstū jā- pēclēcl 50 fap.

Pateclībās rāhtī no augstāschm skreewu un fīrtū personāhm, kuras uš lara-lara reīmatīšmū dabūjūschās un kūrāhm ne **Karīšbādes,** ne **Leplīšās** wēselības amotī naw wōrejuščī palhīdēht, bet tītāi zaur gītsaudēklī wēselī palīstīschī, īr gīttīs- andēclā īpāschneclā **Ostara Goerīdchena** magafīnā, **Kāsanstājā** № 37, zēem. publikāi īstīhtī, behtī eesātīschānās.

Kreewu un ahrseemes

wīhūns

J. A. Alenkendorffa & Co. Rihgā

pedahwā
J. Friederichs,
Latvian, Paleijas eclā № 3.

Agenturas- un bankas weikals

Otto Westermana,

Latvian, Paleijas eclā № 16, ušnemahs, tā generalagentō no pirmahs skreewu ugunš-āpdroščī- nāščānās beclrībās, dibīnātās 1827. gadā, wīšwīschādus āpdro- šchānājumus pret uguni. **Pīrščāna** un **pahrdohschāna** no eesščsemes, tā ari ahrseemes weh- tībās pahrtēem. **Imāfāschāna** par wīfādeem kupoceem. **Š- dod** fāhēclūs un apgāhdā naudas sūhtījūmūs eesšč- un ahrseem. **Ušnemahs** pēchmīju sīhju āpdroščīnāschānu pret īstūnīnāschānu. **Weetneclēs** no sūstīnēhclū fābrīkās: „**Anglo Continentale** (sītreclī **Dhlerendorffa**) **Guano Werke**“, **Londonē.** [616]

Kreewu-Wolinijas pahrspehjas-

apīnūs,

derīgus preekšč sīmaklā **Wārtēščū** lehterālus brūhweščānās, tā ari **weeglakus** pirmahs **sortes apīnūs** un **superfosfātu**

no lehtēra un uš līhterēščānu pēedahwā sem galwōščānās

Chr. R. Schmidt's,
Rīhīgā, Rēlbu eclā № 20/22.

Wīšwīschādū afekurānū pēenēščāna.

Krona falogu apmānu pret no wal-

dības eesehleto un preekšč arendatoru kungeem loti derīgu

4% eesščtīgo aīseemu

no 1887. g. ušnemahs sem lehtēem nolīh- gumeem

Otto Westermann's,
agenturas un bankas weikals, Latvian.

Wafaras fesonam

pēedahwajam fānu bagatīgī un labī pīdīto krahjūmū no

Dahrtu konfekzīschānu,

fāstahwōschāhm īf leclūs mehleclēm, dolmāneem, hawēlokeem, rotundāhm, sčaketeclēm, mantelīschēem u. t. l., pēhjt wīšjānāhāšs modes pagatawōteem, tā ari

elegantāhm kungu gardērobēhm,

ā paletojeem, fwahrtēem, sčaketeclēm, weščēhm, bīkšāhm u. t. l. **Apstīlejumūs** nemam fāwā laīkā pretī, un teclēk spōbrī un patīščāmī īf- barītī no treclēem amatēclēm sem mūšpū personīgās wābības. [297]

Brāhtī Japhe un Poppmacher.

Sausis ehwetu un spundētūs

dehklus,

pehdu līhtēs, eesšč- un ahrpūs klee- dīnūs, Rīhīgās fābrīkātūs, pīstāntīgās **trona jūntīs** lahtās un wīšādūs **gī- tūs buhwmāterīalūs** pēedahwā par lehtāto zemu **C. Jakobsohns,** **Wēlīs- jēla** eclā, pa kreiso roku sčēhērs eclā № 72, pretīm jāunajam zēetuma namam. [404]

Weščhūs,

leclāfās un māfāfās bāfās, weemuehr pēhrt jāunajā **defū-** un **gītu gahr- dchereem** tīrgatāwā **Latvian, Leclājā** eclā № 43, eespretīm **Latweefschū** bāhtījaj, [243] **W. Ramonow's.**

Wīhūn,

bīščofū, **rumū,** **konjaku,** **araku,** tā ari **līseewūs** un **schāpūs** no **G. A. Bertels'a,** **Rīhīgā,** pahrdob par Rīhīgās zē- nāhm [257]

Rud. Rānkow'skyš,
Latvian, Katolu eclā № 1.

Latvian uš **parada** (tīrg.) **plātschā.** **Zetorībēem** 8., **peclībēem** 9. un **seclībēem** 10. Junijā 1889. g.: **3 dēnas** leclā **īstahde** plstī. 8 wafarā. **Swehtēem,** 11. Junijā: **Dīwas** leclās **īstahdes.** **Schāhtūms** 1. īr. plstī. 3 p. p., 2. plstī. 8 waf. **Abās** īstahdēs jāuna programā. **Pīrādēem** 12., **otrbēem** 13., **treščādēem** 14. un **zetorbēem** 15. Junijā 1889. g.: **3 dēnas** **trīhs** leclās **īstahdes.** **Schāhtūms** 1. īr. plstī. 2 p. p., 2. plstī. 4 1/2. 3. pulstī 7 wafarā. **Jēnas:** 1. plāzīs 1 rbl., 2. pl. 75 tap., 3. pl. 50 tap., galerijā 30 tap. **Kareīweem** galerijā pūšēna. **Behreem** līhdī 10 gadu weceem uš wīceem **plātschēem** pūšēnā. **Uš laipnu** apmēclēschānu eelūghjt **J. Ahred.**

Tabakas ekstraktis, lihdseklis pret kulainu apkarofhanu.

Bee loti leela karstuma Maija mehnesi naw ko brihitees, ka daudf kahparu kustuou, wina kahparu, tahruu un fodu ir eerodees, kas noposta auglu lokus un kruhmus, un ta dascha zeriba us bagatas auglu plaujas teel isputinata. Bet ari labibas lauti nepaliks isfargati, un ir jabaidahs, ka kulaini, kas til ahtri wairojahs, ari tur padarihs leelu skahdi. Ja nu ari zilweks nespehji kahparu kustuou aplarot, kad tee leela mehra eeronahs, tad tadshu daschds gabijumds tas gan isdodahs, kamdeht tad ari semkopim ir jaleeta itweens lihdseklis, kas preeksch kulainu isnihdeschanas ir derigs.

Ka tahds lihdseklis jaunaka laika teel eewehlehts tabakas ekstraktis is Nikolaja Bogdanowa fabrikas, pahre luea ahthro spehla parahdisehanu daudf dahrsnefu un semkopju loti labi isfalahs. Schepat tablat apafschd mehs kahdam jautatajam eewehlam scho tabakas ekstraktu, un kad nu schi leeta ir til swariga, tad pahre to grabam wehl druftu plafschafi rashtit.

Ka tabakas stahds satura giti, ta fawtko nikotinu, tas jau ir daudf gadeem sinams, un beehsi ar labeem panahfumeem tika schi gitis leetata preeksch kraupja un laschka nodshifshanas pee sirgeem un aitam, zaur to, ka tabakas lapas wahrija un ar iswahrito tabakas supi slimos lopus masgaja. Bet kas jaunns nu ir ekstrakta pagatawofschana is ne-iskoptas tabakas, kam wajaga parahdiht daudf leelaku spehtu, proti nonahweht leelos ehdejus ne ween us lopeem, bet ari us wiseem stahdeem, kam gandrihs is gada jazeech zaur kahpareem, lapu utihm, semes blufahm u. t. t.

Pamahzifshana, ka tabakas ekstraktis leetajams, stahw teihts: 1 mahzina ekstrakta stahw famehra ar fahrmu is 10 mahzinahm ne-iskoptas lapu tabakas. Tahda fawenota formd ekstraktis sneeds labu lihdsekli; wansch weegli iskuhst uhdeni, un zaur fawu lehtumu ir ari masgruntneekem pee-eijams un no teem leetajams.

Bleka kashtie, faturofscha 1 mahzina tabakas ekstrakta, malka 80 kap., 2 mahzinas — 1 rubl. 60 kap., 4 mahzinas — 3 rubl., un ir dabonama Rihga pee brahlem Kamarineem.

Ja ekstraktam preeksch tam jakalpo, lai aissfargatu leek'ehdejus un slimitas, kas zaur teem rodahs, tad stahdi ir wairak reisu ja-apelej un lopi masakais weentreis nedela jamaaga ar kausejumu no 1 dakas ekstrakta un 200 lihd 300 dalahm uhdena; ikweena zita gabijuma, kur lopi un stahdi zaur leek'ehdejem jau faslimuschu, ir wajadshs stipra kausejuma, un proti 1 dakas ekstrakta us 120 lihd 150 dalahm uhdena. Preeksch ahriaga bruhka ir ekstraktis gluschu neslahdigs; wansch pehdejos gaddis ir ar pilnigu panahfumu leetahts preeksch kraupja un laschka nodshifshanas pee sirgeem, aitam un fumeem, ka ari preeksch utu aishifshanas, kas bija peemetuschahs gomelopeem, unpreeksch auglu loku, kruhmu, faku un puku atswabinaschanas no wisadeem leek'ehdejem, ka kahpareem, tahreem, lapu utihm, semes blufahm u. t. t.

Behz outlas seemas, zaur to, ka bija slihts ehdamais, ka ari is ziteem eemeleem iszetahs beehsi pee gows- un ziteem mahju lopeem kraupis, kur tad pa wisu meesu eerodahs daudf leek'ehdeju; loys top nespehzigis, pasauds ehstribu un top nederigs. Behz 2 lihd 3 reishas masgachanas ar kausejumu no 1 dakas tabakas ekstrakta us 120 lihd 150 dalahm uhdena mafee kulainifchi pasuhd, loys atkal dabon ehstribu un drihs peenahschs labuma. Tamlihdfigi panahfumi ari pee-

dshiwoti pee aitu kraupja; bet, pirms lopu ahstie, wilmu wajaga no-zipt, un tad jau pehz diweishas apmasgachanas schi nejauka slimita efot nowehstia. Ari putni teel peemeleeri no kulainem; tee pasauds daku no swalwalm, wistas apstahjabs deht olas, ne-ehd wislabako baribu un beidsot nosprahgt, ja pret scho kaunumu nelas teel darihts. Tahda gabijuma wistu wajaga masgacht kausejumu no 1 dakas ekstrakta us 120 dalahm uhdena, un ar scho paschu kausejumu ir ari ja-apsprige wistu staka seenas un grihda.

Bee zuhfahm efot tahdas masgachanas ar kausejumu no tabakas ekstrakta pat labs aissfargachanas lihdseklis no breefmgahs farkanahs slimitas, ja tahs ari tilai weentreis pa mehnesi ar to teel masgatas.

St ihpafchi laba un deriga ir tabakas ekstrakta leetachana preeksch dahrsneekem un auglu loku audshinatajem, un leetprateji apleezina, ka wisadas fugas kahparu kustuou, kahparu, tahruu, lapu utu u. t. t. pasuhd, ja stahdi ar ekstrakta kausejumu teel apleeti waj apsprizeti. Efot ari peedshiwots, ka tabakas ekstraktis netil ween leek'ehdejus nogalinot, bet wixam ari efot mehlfoschanas spehls, un zaur to wisus stahdus atjouninajot un stiprinajot. Ea par peem. semes blufas tad tuhlt pasuhdot no dahrsa dohehm un jau stipri no-ehstee jaunee stahdini loti ahtri atkal jaunns lapas tehryjotees. Keele galwu kahposti, kuru lapas bija apstahs no daudf tahreem, tika 2 reis apmagati ar kausejumu no 1 pilnas ehdamahs karotes tabakas ekstrakta us 1 laistimo kannu uhdena, pehz kam tahruu nojuda un ari fa-ehstahs lapas nowihta; kahpostem pehz tam efot isaugufschas leelas galwinas un bijufi laba plauja. Til pat labs un derigs ir schis lihdseklis preeksch maso, jako tahruu aishifshanas no stikenu-, jahn'ogu- un roschu kruhmeem, ka ari preeksch lapu utu atshifshanas no jaunajem auglu kokeem.

Tamdeht ka tabakas ekstraktis tilai jaunaka laika teel eewehlehts preeksch kahparu kustuou apkarofschanas, mums naw pahre wina spehtu nelahdu peedshiwajumu, un tapehz waram tilai fawus lashtajus pasku-binaht, lai paschi to ismehgina; bet tamlihdshs ari luhdsam, mums wehlat pawehstibt, waj tabakas ekstrakta panahfumi pateescham ir tahdi, ka tee teel isflaweti un eewehleti. Sintenis.

Jautajumi un atbildes.

1. M. Sch. Egan eeksch R.: Juhs mums raksteet: Schi gada „Latw. Wifschu“ peelituma 11. nummura „Rahds Kursemeele“ lgs pasneedf eewehrojumu pamahzibu pahre wahschu abholina (Anthyllis vulneraria) kop-schamu un eewehl, lai sehla droshaki dihtu, to stipri eesezcht, un proti ari us seemas sehju pamafara. Tad nu jautaju:

- 1) Waj zaur schahdu ezeschamu netop faknes pa daudf isplohtas?
2) Waj abas sehjas, titlab rudju, ka kweeschu, to weenadi pazeech, heb waj weena ir wahrigata par otu?
3) Kad ir ihtais laits preeksch schahdas pawafaras ezeschanas?
Wairak masgruntneeku wahra M. Sch.
Arbilde:

Ir arweenu leeta, kas teel darita us labu laimi, abholina- un sahles sehlas isseht us seemas labibas un tad atstahst gabijumam, waj sehla dihtit, waj ne. Ja pee laika teel sehle, Merza beigahs waj Aprila fahumda, tahda laita, kur seme wehl ir milka un wehl schad un tad usnahf sneegs waj leetahs, tad tas gan isdodahs. Sehlas graudi teel schini gabijuma zaur uhdeni ar semi apsefeti un tee ahtraki dihtit. Ja turpreti teel wehlu isseht us faufas semes, un abholina- un sahles sehla paleel ne-aptahsta gutof us faufas semes, tad ir loti nedroschi, ka wehlat April waj Maija wehl war usnahf til daudf leetus, ka sehlas spehtu diht; wiswairafds gaddis tas nelaimjahs. Dahrgahs sehlas leela data eet pasufschana un panahfums ir tilai wahsch abholina laufs. Behz jau wairak reisu efam eewehstehjufchi, lai abholina sahles sehlu us seemas labibas eesez; jo efam peedshiwajufchi, ka tahda ezeschana, ja ta pareisi teel isdarita, jau us druftu faufas semes, wairak der, nekah stahde. Tagad nu atbildefim us teem jautajumeem.

ad 1. Rudju waj kweeschu ezeschana pawafara war tilai tad noht, kad stahdi jau rudeni spehzi eesehstufchi un wehlat pahreemofschu. Schini gabijuma stahdi stahw droshki seme, faknes jau ir dshu tani eespeeduschahs un neteel wairis faplohtas zaur ezescham. Luea sehja stahw deemsagan beeh, ta ka neta nekahde, ja kahdi stahdi teel istrauti; pahrejee tad aug so spehziagi un ispiida tufschahs weetas.

ad 2. Kweeschu us zeetas mahla semes panes ezeschamu pawafara daudf labaki, nekah rudji us ischanganas smiltis semes. Preeksch kweeschu ezeschanas wajaga smagu ezeschu, eelams pee rufsem peeteel ar weeglahm; bet abds gabijumds ezeschu tapahm wajaga buht spizahm, — winahm wajaga semi pahrgreest un ne wis uspleht. Neafas ezeschahs neber pee schi darba. Wiswairaf pateizigi ir kweeschu par ezeschamu pawafara, ja gluhda seme ir tapufi loti zeeta. Bet ari rudji ir pateizigi; wajaga til mehginah, lai ari tilai tildaudf, jil wajadshs preeksch abholina sahles eesezeschanas.

ad 3. Ja abholina sehla teel pee laika issehta, Merza beigahs waj Aprila fahumda us wehl miklas semes, tad tai wajaga palikt ne-aithtai, un wehlat ezeschana buhtu kluhda. Tilai pee wehlatas issehshanas ir ee- ezeschana eewehlama, un ihtenais laits preeksch tam ir, ja seme til tahruu is- schuwufi, ka wairis nekahs pee ezeschu tapahm, un sirgi war eet pa zeetu semi. Ezeschana wajaga notikt 2 lihd 3 deenas wehl abholina issehshanas. Wahschu abholinfch (Anthyllis vulneraria) ir tas wislabafais abholinfch preeksch wifscham smiltis semehm, un tamdeht to ari tilai wajaga rudjds eesezcht.

2. U. R. Egan eeksch D.: Juhs mums raksteet:

1) Wajgutu isstaidroschamu zaur „Latw. Wifschu“, ka es waretu fawus auglu lokus no breefmgieem positajem isfargah. Man ir 80 jaunu abdelu, 100 jaunu pluhnju koku, 15 gadu wezi, kuri pawifam top no tahreem nopofiti. Nu jau ir 5. gads, famehr katru gadu top wifschu koku sedi lihd ar lapahm no-ehsti. Bai gan wifadi efmu puhlejee, wirus glahbt, tad tomehr tas neto naw lihdjeis. Tahruu jau atrodahs eeksch pumpara, pirms tas wehl isplauzis un seedejis. Ko kam tas zelahs, naw man sinams. Tahruu ir eedtelienas trahfas, melnahm galwahm, smalzini, kahdas ofon' dadas zellas gari. Katra lapas pumpara atrodahs ta lihd 10 gabalu.

2) Efmu apstahdijis kahpostus, bet sprahditi (semes blufas) schogad no-ehd lapas. Ka tos waretu isfargah, lai tahruu teem lapas nenoe-ehstu?
Arbilde:

ad 1. Ir jau, ka raksteet, 5. gads, ka Zuhfu auglu koki no tahreem teel apstahditi, un proti no til majem tahreem, ka tahdi 10 gabali war graust pee weena lapas pumpara. Tad ir deemsagan droshki peenemams, ka Zuhfu auglu koki ir slimi. Waj nu wini ir pa dshu stahditi, waj atkal stahw ar fawahm fahnehm newefelig, slojja apafschgrunte. Abds gabijumds eeronahs slimita. Tapat ta pee slimeem un wahjeem dshiwneekem beehsi at-ron utis un zitus muhdshus, tapat tas ari ir pee auglu kokeem. Ea tad fshde zaur tahreem nahf tilai zaur koku slimitu. Schee tahruu wehlat pahrewehryschahs kahparods, nofrit sem, un ja tad zaur semes usfahschamu netop apstahditi, tad tee nahkofsch gada atshifshah wehl jo leelaka slaita.

Ja Zuhfu auglu koki ir pa dshu stahditi, tad, tamdeht ka pahrestahdisehana naw eewehlama, tur naw nelahda zita lihdsehta, ta semi lihd 2 pehdahm apati ap itweenu zelmu 6 lihd 8 zellas dshumd noschipeleht nost, lai koka apafschaja data dabon wairak gaismas un gaisa. Pats no sewis faprotams, ka faknes pee tam nedrihtit til apstahdetas. Ja waina mellesama pahraf slapij apafschgrunte, tad wajaga rakf dshus grahwjus stary auglu kokeem, kas grunts uhdeni nowada projam.

Tomehr ja eese pahreleezinati, ka Zuhfu auglu koki naw pa dshu stahditi, un ari nestahw grunts uhdeni. tad mehGINEET ar lihdsekli, kas jaunaka laika par derigu isfahdijees pee wisadu kahparu, tahruu, lapu utu u. t. t. isnihdeschanas. Preeksch kokeem, kruhmeem, fahnehm un pufu shahdeem teel schis lihdseklis eewehlehts ka tahds, kas us weetas palihdt, bef ka shahdeem zaur to stahdeem. Schis lihdseklis ir tabakas ekstraktis no Nikolaja Bogdanowa, un ir dabonams Rihga, braku Kamarinau apeteeluru preeschu pahro-tama. 1 mahzina bleka lahdiht 80 kap., un peeteel no tam 1 daka us 100 dalahm uhdena, lai itweenu muhdst us stahdeem, ka ari us lopeem waretu nogalinah. Ar dahsa spriji, ja tahda pee rotas, Juhs ar maj mahzina tabakas ekstrakta, kas uhdeni atkausehts, wareseet fawus auglu lokus atswabinah no tahreem.

ad 2. Ari preeksch semes blufas un kahparu isnihzinaschanas us kahpostem teel tabakas ekstraktis par loti labu eewehlehts, un ir janem no tam 1 daka us 100 lihd 120 dalahm uhdena. Sintenis.

5 rublus, tad schis pagahdashof kehwi atpakal un nowedifschot to u wina ganilsham. Gruntneeks, blehdim utizjedamees, eedewis ari 5 rubl., — bet kehwe naw ne schodeen wehl atwesta.

No Kuldigas aprinka „Nig. Tagbl.“ sino, ka tur wairak draudshs pa wehidenahm femifschas aishuhgshanas noturetas, lai Deems tal dotu lectu. Jil daudsi to gan klusuma neluhdsahs! Ari Laischu Schihdi preeksch tam notikuschi femifschu luhgshanas deenu.

Wentspili baptistu preekschneeks Neubufs, ka „Nischklij West-nitkam“ sino, nodots teefahm par to, ka isdarijis kristibu pee kahda pareistiziga.

No Durbes ir Leepajas Bahzu awise sinots, ka turens basniza, kas pehrn Oktoberti tapa wifai apsigta, tagad zaur basnizas patronata kungeem ir ar dahrgieem basnizas rikheem apdahwinata. Ari Rihgas tirdneeks Mengendorffa lgs, kas schi preeksch 40 gadeem, wehl behrns buhdams, dshwoja, laipni fawu dshimteni atzerejis un basnizai flaisku sudraba bikeri, pee 125 rubl. wehrtiba, dahwinajis. Sirfniga pateiziba Mengendorffa lgam, kas til jauku un dahrgu dahwanu basnizai atshutijis. — Preeksch kahdeem 40 waj wairak gadeem Durbes basnizas leelakais swanamais pulstienis, seemu stipra fala swanot, bija weena pufe wahrigu sprahgu dabujis; gan schi waina zaur amatneeku bija raudshita labot, bet tomehr swanis palika nederigs un pawifam nebija wairs leetajams. Tad preeksch kahdeem 20 gadeem tika atwehleschana no patronata isluhgtu, leelo swanamo no torna nolast un noswehrt. Man domah, tas jwehra pee 35 podedem waj wairak; ar krihtu swa-ram, ja newifos, wajaga buht wehl eekschpufe eerakhtitam. Nu fahla dahwanas no draudshs wahlt preeksch schi swanamais pahreleschanas. Ihpafchi daschs no draudshs, kas wehlejahs, reis atkal dshreht scho leelo swanamo atskanam, dewa wairak reisu pa rublim. Zau dahwanas sneedsahs pee kahdeem simts rubleem. Ea gabijahs, ka zaur nahwi no draudshs schlihtahs weens no Durbes mahzitateem, un wehl daschi, kas par scho leetu ruhpejahs, nomira un ziti no draudshs aishgahja. Wehl pehrn fawu dshimteni apmelledams un ari mihtaja basniza pehz daudf gadeem nonahjis, eeradshju swanamo basnizas preekschnamd wehl tai pascha weeta stary nabageem stahwam. — Mihtd Durbes draudse un zeenig Durbes basnizas patronats, kas Juhs nekaitamas reifas schim swanim, basniza ee-eijot un isejot, eijet garam, waj Zums nenahf prahta, usfahtko darbu fawai basnizai par apfopshamu un puscho-fschanu west gala? Tapat ka Mengendorffa lgs, ir agrak jau daschi draudshs lozekli, kas schirti no dshimtenes, wehl fawu mihtu basnizu atzerejufchi, to bagati apdahwinadami; tagad nu daschas no tahm leetahm ari efot nofagtas. Wehl ari schai leelaja kirspheles draudie no 12 tuhft. dwehfelehm dshiwu daudfi, kam fawus Deewa namis ir mihtsch un kas no ta ne-atraujahs, turp gandrihs katru swehtdeen no- eedami.

Zums to swanamo, kas Juhs aizina Deewa namd, gan naw truhfums, — bet tas trahschakais no teem nu jau daudf gadu stahw nederigs. Daschds draudshs ir gahdati tehrauda swani no Bochumas is Wahzijas, kas daudf jautaki fkan un leelu daku lehtaki isnahf. Schini weeniga fabrika ari pehrt plihfuschus, nederigus, wegus swanans par augstu zenu, ta ka par to naudu war jaunu, til pat leelu eegahdatees un pahrfuhtifschanu un uslihtschanu torni wehl samafahst. Lai tad nu schihs rindinas nebuhtu welti rakstias, — lai atrahfu pekritiejus pascha draudshs, kas spertu solus, ka no jauna kertos pee leetas, ar ko fawu Deewa namu war koschi aplovi: to wehlahs kahds zitreisejais Durbes draudshs lozeklis, kam schis Deewa namis wehl mihtd atmind stahw. — Ta pati awise ari rakhta pahre pascha Durbes meestina panihf-schamu, ka schi turigakee us pilsehtu aiseet dshiwot un nabagati Schihdi scho weeta eewehschahs. — Senal schi bija jo tahli pashtagam un teizama Springera lga flola, kas allahsch bija pildita ar skoloneem, kuri schi fawai nahlamai isglishtibai stipru pamatu grunteja. Zaur skoloneeku pee-augschamu nahja daudf Durbes eedshiwotaju pee labas peknaas, tos koste un ruhme usnemdami. Daschi zaur to ne ween spehja fawus namus un mahshs gruntes uslopt, bet ari wina paschu behrni nahja pee kreetnas mahzibas un wehlat, labi mahziti, pee turibas un goda weetas. Wairak nekah 25 gadus Springera lgs ar leelu swehtibu schi skolas us ehrgelneeka amatus nolopa. Pa tuhstkofcheem jau wareja wina skolonus skaitiht, kas, wifas pasaulas dakas islihduschu, fawu maifi pelniht, fawu teizamo skolotaju nekad ne-aismifshis. Wehlat tika mihtotais un teizamais Springera lgs aizinahs us Leepaju pee bahrimu skolas par wezofo skolotaju, kur tas nu jau atkal wairak nekah 25 gadus usjihgti strahdajis un daudf zeenifshanas no Leepajneekem un faweeem skoloneekem mantofis. Wezums wina naw spehjis wifai pahrawehji; jebchu tas jau sneedshs pee 80 gadeem, wansch tomehr wehl deemsagan spirgts un jautrs gara, ka preeks, ar wina satiktes un parunahf. Gadu pehz wina aiseeschanas no Durbes, atnahza wina weeta wina zitreisejais skolens, kas fawu mahzibu Lehrpatas skolotaju seminaru nobeidshs, zeenijamais Schafera lgs, dshimis Durbeneeks. Pee 20 gadeem schis teizamais skolotajis ir netil ween Springera lga gara un spehka skolu weedis us preekschu, bet to ari wehl wairak pazehlis goda, ta ka ta bija isbuhwejama leelaka, lai spehtu skoloneeku pulkus usnemt, kas schi speedahs, mahzibas smeltees. — Slimita un daschi ziti apstahkli peeppeeda ari scho teizamo skolo-taju, Durbi atstahnt un us Leepaju aiseet, kur tas wehlat ari pee bahrimu skolas par skolotaju tapa eewehlehts un tur, zeenihst, sekmigi strah-daja, lihd nu til wehl schini gada nahwes englis wina swehtibas pilno darboschano aptureja. Meers lai wina truhdeem un falda dufa dshetra semes khepi! Wina peemina wifseem, kas to pasina, paliks

dahrga. — Lihd ar scho teizamo skolotaju aiseeschamu no Durbes ari schi meestina turiba fahla nihft. Schihs skolas spofschums bija noore-tejis, til ween blahsmu atstahdam, kas beidsot pawifam isjudufi. Gan zaur zeen. Klewera lga atnahfshamu ir zehlfuses Durbe teizama koku skola, kas waretu schim apgabalam par leelu swehtibu buht, ja laudis schini pufe fahtku koku dahrus kopt, — bet schi wehl wispahre wairak fnaufsch un negrib mofees, auglu lokus stahdih. — Ea tad Durbes meestinasch ir panizhis un lihd ar wina ari skaitais Lihgutu preedeens, kur nahtres eewetuschahs gandrihs wihra augumam leelas, ka daschu teizamu wihru kapus schi til-ko war atrahf.

No Leepajas. 27. Maija wakarh Zalka familija, kura eedshwo Lichta namd, Jaun-Leepaja, tika no ismanigeem sagteem gruhti peemleeta. Zalka familija bija isgahjufi un dshiwokli ustizejufi deenest-meitas usfauddibai. Ap pulstien 9eem wakarh wofschu faweeete eeah-kufi pee deenestmeitas un tai fagijufi, ka Zalka kundse likufi teikt, lai deenestmeita tuhlt no-eeetu us bahdes weesu namu. Deenestmeita stei-gufees ispidiht fawus kundses pawehli un nogahjufi us apshmeto weetu; gan ta ismeklejupees gar weesu namu, gan gar juhymali, bet fa-wus lungus ta ne-atradufi. Behz wairak nekah stundas laika mahjds pahnahkufi, ta atrod ne ween mahjokli, bet ari wifas fumodes un flap-jus uflaufus. Sudraba leetas bija no sagteem fapafatas, bet turpat atstahtas, — laikam newakas deht, tahs panemt lihdja. Isfagts ir: banfas biletu par 1000 rubleem, 60 rublu flaidra naudd un Zalka kundses wifas selta rotas leetas. — 29. Maija wakarh, ap pulstien 11eem, isfehlahs ostmalh, Schneidera namd, Pausflera schenk, uguns un nowofista isha laika nama weenu pufi pawifam. Pausflera preze un mantiba bija apdroshinata par 2000 rubleem. M.

Bahr uguns-grehtem un fahdshahm dabonam schahdas sinas: No Meischotnes. Sehteen, 27. Maija mehnescha deena, pulstien 11ds preeksch puudeenas, aishdegahs no ahrypufes, is nestinama zeh-lona, Meischotnes mahzitaja muifshas laidars. Sadega 4 zuhkas un 3 teki; keellopi bija ganos. Ehta apdroshinata. „D. 2.“

Sprigaukmufschas Wirs-Saulifschu mahjahm nodedsa 11. Maija, pulstien 6ds pehzpuudeena, sirgu stallis un klehts; abas ehlas bija apdroshinatass par 400 rubleem, — tomehr fshde sneedstees lihd 1200 rubleem. Uguns isfehshanas eemeis ne-efot isdi-binahs. „M. 3.“

Zelgawas notifikumi.

Deewafalposchanas Annas basniza no 7. lihd 14. Junijam. 1. Swehtdeena pehz Wafaras-swehtku atfwehtes, 11. Ju-nija: 1) Kauku draudshs: Deewafalposchana pulsti. 9ds no rihja; spred. mahz. Contradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudshs: Deewalbnneki pulstfi.

